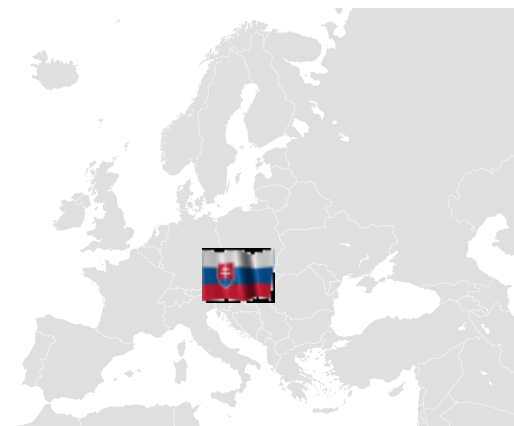

Interviews with Immigrants

**Interview to Eva,
Interviewed by Vykonal**

Osobné údaje

Meno	Eva		
Vek	56		
Krajina pôvodu	Slovensko		
Rok emigrácie	1987	Krajina pobytu	Spolková Republika Nemecko
Teraz žije	Nemecko / Slovensko	Od	1987/1990
Interview	Vykonal		
Dátum a miesto	24.4.2009 Bratislava		

Osobná história emigrácie

Pred odchodom

1. *Kolko ste mali rokov keď ste odišli z domova? Bolo rozhodnutie odísť Vaše vlastné?*

Vtedy som mala 34 rokov. O emigrácii sme uvažovali spolu s manželom. On bol napokon ten kto ma presvedčil, aby sme odišli. Veľmi sme o tom uvažovali, mali sme už dve deti, tiež už nejaký majetok. Uvedomovali sme si, že je to veľmi riskantné, ale boli sme nespokojní so životom v komunistickom Československu.

2. *Odišli ste sama, s rodinou, alebo s niekým iným známym? Kolko príbuzných ste zanechali doma?*

Odišli sme celá rodina – ja, manžel a dve naše deti. Ostatných príbuzných sme nechali doma, odchádzali sme s tým, že ich už možno vôbec nikdy neuvidíme. Nikomu sme to nepovedali, báli sme sa, že by nám to mohlo niečo na poslednú chvíľu prekaziť. Váhali sme do poslednej chvíle.

3. *Prečo ste odišli z krajiny? Hľadali ste si prácu? Mali ste nejaké náboženské, alebo politické problémy? Chceli ste len poznať nové krajiny a nových ľudí? Iné dôvody?*

Bol to hlavne môj manžel, ktorý chcel emigrovať. Aby som bola úprimná, nemala som pocit, že trpíme nejakým konkrétnym politickým útlakom. Určite sme sa ale necítili slobodní, chceli sme žiť v lepšej, slobodnejšej krajine. Život v komunizme bol pomerne frustrujúci. Chceli sme tiež lepšiu budúcnosť pre naše deti. Kto mohol vtedy tušiť, že o pár mesiacov už bude komunizmus minulosťou. Keď sme na jar roku 1987 odchádzali naozaj sme boli presvedčení, že odchádzame do lepšieho sveta.

4. *Ako ste si vybrali cieľovú krajinu? Vedeli ste kam ísť a čo robiť? Vedeli ste jazyk?*

Dostali sme vtedy povolenie vycestovať do „západného“ Nemecka, šli sme do Mníchova. Nemali sme ani tušenia čo môže nastať, keď sa odmietneme včas vrátiť. Po nemecky hovoril len manžel, učil sa veľmi, veľmi usilovne. Ja som rozumela len niekoľko slov a deti boli malé, tie nerozumeli vôbec nič. Šli sme na políciu a požiadali o azyl. Policajti boli zdvorilí a profesionálni, ľudí ako my stretávali asi často.

5. *Aké boli vaše očakávania? Plánovali ste zostať natrvalo v krajine, alebo ste sa plánovali vrátiť späť domov?*

V skutočnosti sme sa hrozne báli možného zamietnutia, alebo deportácie. Bolo nám jasné, že nejaký čas to potrvá, kým prejdú všetky formality. Už sme vedeli, že nejaký čas budeme musieť vydržať v „lágrí“ – tábore pre prisťahovalcov. To však bolo pre mňa nečakane náročné. Keď sa na to pozriem späť až sa čudujem ako som to celé vydržala. Modlila som sa, aby sme už dostali azyl, alebo akékoľvek povolenia na to zostať, a môcť si nájsť nejaké lepšie ubytovanie, nájsť si práca a začať normálne žiť. Aj náš začiatok v slobodnom svete bol pomerne frustrujúci.

Cesta

1. *Aké dopravné prostriedky ste použili?*

Šli sme vlakom.

2. *Ako dlho trvala Vaša cesta?*

To si už nepamätá, asi tak 6 až 8 hodín..

3. *Popíšte Vaše pocity počas cesty.*

Báli sme sa. A to sme sa ešte museli kontrolovať, aby sme na sebe nadali nič poznať. Mal to byť jednoducho dovolenka. V skutočnosti to nebolo vôbec bežné cestovať do západného Nemecka, no nemohli sme si dovoliť byť nervózni. Keby sme sa prezradili mohli by nás zavrieť. Keď sa nad tým zamyslím, tak možno až táto skúsenosť na hranici ma definitívne presvedčila o tom, že sa nechcem vrátiť to takého štátu. Mohli by ste žiť v takom štáte, kde sa musíte neustále báť kontroly?

Prvý dojem

1. *Popíšte svoje prvé dojmy z novej krajiny. Čo sa stalo potom čo ste pricestovali.*

Boli sme úplne uchvátení tým veľkým, rušným mestom. Reklamy na každom kroku, obchody plné tovaru, mladí ľudia poobliekaní na prvý pohľad odlišne ako sme boli zvyknutí u nás. Dnes si už neviete predstaviť aký šedivý a jednotvárný bol komunizmus. O to viac uchvátení sme boli.

2. *Ako dlho vám trvalo nájsť si ubytovanie? Najskôr sme bývali v „lágri“, tam sme mali jednu malú izbu.*

To bola naša dovolenka, tri krát štyri metre.

3. *Ako dlho vám trvalo nájsť si prácu?*

Nuž, nejakú dobu to trvalo, kým sme dostali povolenie na pobyt a povolenie pracovať a tiež kým si muž nejakú prácu našiel. Dostávali sme podporu, čo nebolo najmenej, ale nijako sme si nemohli vyskakováť. Muž získal prácu asi po siedmich mesiacoch, potom to už bolo lepšie.

4. *Aké ste mali najväčšie ťažkosti počas úvodnej fázy vášho pobytu? Čo Vám predovšetkým chýbalo, priatelia, jazyk, jedlo, zvyky, iné veci? Boli ste v kontakte s krajanmi?*

Chýbala mi mama, vedela som, že by mi nebránila a strašne ma mrzelo, že som jej nič vopred nepovedala o tom, že chceme v Nemecku ostať. O to viac som ju chcela zase vidieť. Stretli sme zopár krajanov, no oni boli v podobne mizérii ako my, ťažko sa od nich dala očakávať nejaká pomoc, podpora možno. Manžel sa obrátil na nejaké organizácie so žiadosťou o zamestnanie, ale tam sa zaujímali hlavne o to, či máme legálny pobyt. Možno tajne dúfal, že ho niekto vezme na milosť, ale nikto sa nestaral o chudákov emigrantov. .

5. *Cítili ste sa odlišná? Čo ste si mysleli o ostatných ľuďoch? Čo si asi mysleli oni o Vás?*

Všetci ľudia boli odlišní. V lágri boli s nami Poliaci, Indovia, černosi a mnoho ďalších národností. Čo si o nás mysleli? Niektorí možno, že sme museli byť hlúpi, že sme odišli z Československa, nechali tam celý majetok a že začíname od nuly s dvomi deťmi.

Po nejakom čase (6 mesiacov/ rok)

1. Čo ste urobili pre to, aby ste sa integrovali v novej krajine?

Najviac sa staral manžel. Strašne drel, učil sa, zháňal, robil proste strašne veľa. Má asi výhodu v tom, že mu nerobí problém nadviazať kontakt s kýmkoľvek. Jeho kolegovia z práce sa boli naši prví známi. Neskôr, keď chlapci začali chodiť do školy, tak som spoznala zopár rodičov. Niektorí boli naozaj veľmi zdvorilí a dokonca sa ponúkli či niečo nepotrebujeme, obyčajné maličkosti, ale bolo to veľmi príjemné.

2. Pomohol vám niekto (inštitúcia, združenie, jednotlivci, domáci, prisťahovalci) integrovať sa lepšie do komunity?

To nie je jednoduché povedať. Nemôžem tvrdiť, že by nám nikto nepomohol, pretože sme boli nejakú dobu odkázaní na pomoc štátu, ale hlavná zodpovednosť bola na nás samotných.

3. Pociťovali ste pomoc, ktorej sa Vám dostávalo, ako dostatočnú. Čo viac mohlo byť urobené, ale nebolo v prospech vašej integrácie?

Keby som vedela aké ťažkosti budem mať určite by som sa skôr a usilovnejšie učila nemecky. Žiť v prostredí, kde nikomu nerozumiete je proste hrozné. Mohla som chodiť na kurz, ale nechodila som. Neskôr som to veľmi ľutovala.

4. Čo považujete za najužitočnejšiu pomoc, ktorej sa Vám dostalo?

Azyl a povolenie pracovať.

Teraz

1. Je krajina, v ktorej teraz žijete tá do ktorej ste odišli najskôr? Získali ste občianstvo? Prestahovali ste s? Prečo?

Áno, dostali sme občianstvo, ale stále sa necítíme byť Nemci. A ani nechceme byť.

2. [Len pre tých, ktorí žijú v zahraničí] Čo si myslíte o krajine, v ktorej teraz žijete? Naplnili sa Vaše pôvodné očakávania?

Krajina, v ktorej žijeme dnes je podstatne odlišná od tej, do ktorej sme pricestovali v roku 87. Aj v Nemecku je a vždy bolo veľa problémov, len sme to možno skôr nevideli. Ani v Nemecku nie je život len slobodný a žiarivý.

3. *Mali ste nejaký nepríjemný zážitok (prejavy rasizmu, rezervovanosť, ľahostajnosť a pod.)?*

Priamo prejavy rasizmu ani nie, len niekedy som možno pociťovala istý odstup až nedôveru zo strany niektorých Nemcov. Raz prišiel náš starší syn zo školy s tým, že sa mu deti smiali, bála som sa to povedať učiteľke, nechcela som na seba upozorňovať, ani žiadne problémy. Bolo to pre mňa ťažké.

4. *Myslíte si, že rozdiely medzi vašou hostiteľskou krajinou a vašou vlasťou vzrástli, alebo sa zmenšili? Alebo ostali rovnaké?*

Obe krajiny sa za tie roky zmenili. Ale sú veľmi odlišné. Niečo si myslím, že je lepšie na Slovensku. Nemci, či skôr Bavorčania sú veľmi nespokojní, ale nesťažujú sa, snažia sa sami zlepšiť svoju situáciu. Slováci sa sťažujú aj vtedy keď sa majú vlastne dobre pričom sami málokedy niečo urobia.

5. *Ako vnímate svoje skúsenosti?*

a. *Je niečo, čo ste sa naučili od svojich nových spoluobčanov (práca, kultúra, jedlo, životný štýl, kultúrne a spoločenské inštitúcie a pod.)?*

Nemci sú vzorom slušnosti, skutočne sú. Aspoň väčšina tých, ktorých poznáme. Ak niečo chcete, sami sa o to musíte pričiniť a nie čakať, že to za vás urobí niekto iný. To považujem za ich veľmi pozitívnu vlastnosť a takto sme sa snažili vychovať aj našich synov. Na druhej strane vedia byť Nemci niekedy až arogantní. Sme celkom spokojní v Nemecku, ale radi chodíme na Slovensko.

b. *Je niečo, čo sa mohli naučiť oni od Vás?*

Možno náš temperament a otvorenosť, to možno na nás naši nemeckí priatelia obdivujú a možno tomu nie celkom rozumejú.

c. *Je niečo, čo by sa mohli od Vás naučiť, keby Vás poznali lepšie?*

V skutočnosti stále nemáme nijakých naozaj blízkych priateľov v Nemecku. Naši synovia to už vnímajú inak, majú nemeckých priateľov, sú asi už viac Nemci ako Slováci (tak na trištvrte).

d. *Aké sú vaše súčasné pocity? Ľutujete niečo? Keby ste sa mohli vrátiť v čase, šli by ste na to isté miesto? Alebo radšej niekde inde? Ostali by ste doma?*

Sme radi, že Slovensko je v EU, že môžeme cestovať a žiť, kde len chceme. Nechápem tých ľudí, ktorí spomínajú na komunizmus, čo všetci stratili pamäť? Raz mi ktosi povedal, že ja som „bohatá Nemka“ a, že tomu nerozumiem. Všetko čo mám, čo máme, sme si museli tvrdo vydrieť, vlastne dva razy. Chýbajú mi priatelia, o ktorých sme prišli keď sme odišli ako tridsiatnici. Keď sme sa stretli po rokoch, už z nás aj z nich boli iní ľudia.

Záverom: čo si myslíte o svojej budúcnosti? Ostanete v cudzine? Alebo niekde inde? Vráťte sa domov?

Budúcnosť je v našich deťoch. Teraz sú už obaja dospelí, spokojní a myslím, že aj úspešní. Možno nechápu všetko, ale myslím, že nám nevyčítajú to ako sme sa vtedy rozhodli.